

EL JOC DE FALDA COM A ESTRATÈGIA PER A POTENCIAR LA COMUNICACIÓ

El JOC, com a joc en si, ve de *iocus* (d'on prové etimològicament el verb jugar) i vindria a definir-se com a entreteniment divertit. Per tant, el joc estaria estretament lligat al plaer, a la diversió, al gaudi...Per als infants el joc és la forma de relacionar-se i descobrir el món, de desenvolupar les seves capacitats motrius, de desenvolupar-se com a persona...Un dels jocs que permet en les primeres edats dels infants aconseguir aquests objectius és el JOC DE FALDA.

El JOC DE FALDA, està considerat com un joc, en un principi iniciat per l' adult i que de vegades pot sorgir espontàniament per part dels infants. És un joc expressat en forma de cançoneta rítmica (tant per la cantarella com per als moviments associats a les diferents seqüenciacions temporals). És un joc que estableix torns, que permet l' anticipació de moviments i el requeriment d'aquests i que, per tant, permet una relació nen-a/adult aconseguint que hi hagi una relació i una transmissió d' afecte i de gaudi, una atenció compartida i fent que sorgeixi la comunicació... tot a través de les moixaines, els balancejos, la cantarella... en definitiva tot el que és tant important en les primeres edats dels infants, la RELACIÓ NEN-A/ADULT.

La RELACIÓ NEN-A/ADULT en els primers anys de vida forma la díada nen-a/adult (mare-fill). Mitjançant aquesta díada que s' estableix entre l' infant i l' adult sorgeixen uns torns de diàleg, aquests torns de diàleg responen no a una parla ja adquirida, sinó a una interrelació en la que l' adult és capaç de respondre a les senyals de l'infant, i l'infant reacciona davant les accions que ofereix l'adult. Tota aquesta relació nen-a/adult s'ha de donar de forma harmoniosa ja que a partir d' aquest intercanvi equilibrat es constitueix un nucli (sobre el que es basa el desenvolupament del coneixement) i que és el nucli la INTERACCIÓ COMUNICATIVA.

La INTERACCIÓ COMUNICATIVA entre nen-a/adult (mare-fill) és harmoniosa, equilibrada i progressiva en el sentit que l'adult va modificant el llenguatge en les interaccions a mesura que l'infant va mostrant conductes diferents i ajustades a l'edat. En la interacció comunicativa s' estableixen una sèrie de conductes per part de l' infant: el plor, els moviments corporals, les mirades, vocalitzacions i finalment paraules... que fa que l'adult interaccioni amb l'infant, no només a nivell corporal sinó que també interactuï comunicant-s'hi. L'infant va oferint unes pistes que denoten una evolució i que l'adult acull per avançar en el seu acte comunicatiu i així alternativament. De vegades aquesta intercomunicació tant harmoniosa, equilibrada i progressiva es veu malmesa i es dona una comunicació no tant fluida. Això passa quan per diferents causes l' infant no pot reaccionar de manera progressiva i no pot donar aquestes pistes tant valuoses per tal que l'adult pugui avançar en el llenguatge. Aquesta comunicació malmesa es presenta en NENS AMB DISCAPACITAT.

Amb els NENS AMB DISCAPACITATS, ens podem trobar que aquesta interacció comunicativa que hauria d'existir estigui malmesa, que ofereixin a l'adult respostes no esperades, respostes exagerades o que fins i tot que hi hagi absència d'aquestes. En aquests casos l'adult (mare) davant unes respostes tant diferents a les esperades o absents, haurà d'adaptar-se al diferent desenvolupament i reorganitzar patrons d'interacció. Per tal de poder aprofitar aquelles senyals que ens ofereixen els infants en les respostes a la interacció comunicativa, una de les ESTRATÈGIES PER A POTENCIAR LA COMUNICACIÓ, seria el JOC DE FALDA.

En la nostra EEE L'ARBOÇ, aprofitem EL JOC DE FALDA PER A POTENCIAR LA COMUNICACIÓ. Amb això volem dir que davant el nen-a amb discapacitat intentem no fixar-nos en aquestes discapacitats, sinó tot al contrari, ens fixem, potenciem i sobretot donem valor comunicatiu a cadascuna de les diferents expressions que faci el nen-a com a reacció a una interacció amb l'adult.

Degut a que cada nen-a és diferent, intentem adaptar el joc de falda a les seves capacitats, a les seves preferències...

En primer lloc observem al nen-a i coneixent les seves **preferències** pel que fa a la música i el ritme, escollim quin joc de falda li farem.

Seguidament, un cop escollit quin joc de falda li farem, posicionem al nen-a intentant que estigui confortable i que a la vegada puguem fer el joc de falda conservant, si és possible, els moviments del joc original. A l'hora de **posicionar el nen-a** tenim molt en compte tot el que fa referència a l'adaptació amb l'adult. Hi ha nens-es que els costa la relació amb els altres, els costa el contacte visual, el contacte ... i si és necessari comencem per jocs de falda no gaire invasius, els que comencen amb el contacte només en les mans, els braços... i si és necessari comencem els primers dies amb el nen-na assegut sense que hi hagi tant contacte ni corporal ni visual (d'esquenes).

Un cop tot aquests previs estan resolts, és el moment de començar el joc de falda. Els jocs de falda tenen un començament, una cantarella que sovint va lligada a uns moviments-balanceigs i un final en el que el ritme sol augmentar, el to pot pujar, els moviments-balanceigs es poden intensificar per acabar en un desenllaç, un element sorprenent com unes pessigolles, un trontolleigs, uns saltirons més exagerats, un anomenar pel nom al nen-a...

És gràcies a aquesta **estructura dels jocs de falda** que ens permet classificar-lo com una **activitat en cadena**. En comunicació es solen utilitzar diferents activitats d'aquest tipus (en cadena) per justament crear una situació comunicativa trencant cadenes. Aquest trencament de cadena s'aconsegueix oferint el joc de falda i parar en un moment precís, si pot ser abans que hi hagi el desenllaç emocionant i esperat per al nen-a.

Normalment davant aquest aturar-se i trencar cadenes del joc de falda, el nen-a percep que s'ha aturat quelcom agradable quant a contacte, cançoneta, moviment-balanceig... i hi sol haver una reacció, una expressió per tal de demanar més d'allò tant agradable i divertit, i no només això sinó que quan ja fa temps que es juga amb un joc en concret, el nen-a el coneix i pot anticipar el que vindrà i com que el que vindrà és el desenllaç tant esperat, hi sol haver una reacció, una expressió per part del nen-a.

D'aquesta expressió per part del nen i que respon a una interacció que ha fet l'adult se n'esdevenen uns torns, que encara que no sigui parla-parla, si que hi ha uns inicis de COMUNICACIÓ.

Pel que fa a la COMUNICACIÓ, l'entendem com a acte en el que hi ha un emissor i un receptor d'un missatge a compartir.

Com ja hem esmentat abans, en els nens-es el desenvolupament del llenguatge avança a mesura que l'adult també avança i així el missatge a transmetre es va polint de mica en mica. Però que passa quan no hi ha aquella harmonia i equilibri que fa que es vagi desenvolupant el llenguatge? Doncs ens podem trobar amb nens-es que no saben comunicar, que amb una mateixa EXPRESSIÓ comuniquen diferents necessitats, agrats, por...

A l'escola i durant el joc de falda donem valor comunicatiu a qualsevol EXPRESSIÓ que faci el nen-na quan trenquem cadenes en el joc. Aquestes expressions poden ser molt variades segons els diferents nens-es i també en un mateix nen-a pot variar en funció de l'estat d'ànim, de la predisposició, del joc ofert... Ens trobem amb diferents expressions: ja poden ser de tipus facial, corporal, també poden haver-hi petites emissions de veu, somriures, riures i/o fins i tot rialles, altres tipus d'expressions són moviments que normalment imiten el moviment ofert en el joc de falda, acció de tocar a l'adult o buscar-lo amb la mirada... totes aquestes expressions tenen un sol objectiu : fer DEMANDA DE CONTINUÏTAT.

Amb la DEMANDA DE CONTINUÏTAT aconseguim que el nen-a comuniqui a l'adult que vol una cosa en concret. El nen-a ho demana d'una manera en concret (expressió) a la que nosaltres donem VALOR COMUNICATIU encara que no tingui forma de parla convencional. Que aconseguim amb tot això? Doncs posem harmonia i equilibri a aquelles situacions comunicatives en les que els torns de diàleg i les respostes/expressions no han estat les esperades.

Així doncs aprofitem un joc que ja les nostres àvies feien als nostres pares i que al darrera s'hi amaga tota una saviesa, tota una lògica, tota una manera de transmetre gaudi, de compartir quelcom, de comunicar-se... no deixa de ser doncs una bona ESTRATÈGIA PER A POTENCIAR LA COMUNICACIÓ.

TXELL TUXANS ESPINASA
EEE L'ARBOÇ
LOGOPEDA